

PORIN JOKIKESKUS ETELÄRANTA

toteutusvaiheet 1 ja 2,
suunnitelmaselostus
10.11.2022

Porin kaupunki
WSP Finland Oy

Jokikeskus-hanke

LÄHTÖKOHDAT

Porin Jokikeskus-hanke sisältää Etelärannan, Pohjoisrannan ja Kirjurinluodon, jotka yhdessä muodostavat kaupungin edustavimman jokimaisematilan. Alue on osa Porin kansallista kaupunkipuistoa ja valtakunnallisesti arvokasta rakennettua kulttuuriympäristöä. Hankealueella on tälläkin hetkellä runsaasti virkistyskäyttöön ja veneilyyn liittyviä toimintoja.

Porin kaupungin ja WSP Finland Oy:n yhdessä laatiman Jokikeskus-yleissuunnitelman lähtökohtana oli jo vuonna 2012 joen rantojen ja aukioiden toiminnallisuuden, viihtyisyyden, turvallisuuden sekä laadun kehittäminen. Hankkeella vahvistetaan alueen asemaa kaupungin ulkoisena edustustilana sekä kaupunkilaisten ja vierailijoiden viihtymis- ja kohtaamispaikkana.

Erilaisilla tapaamispaikoilla, puistoalueilla sekä ravintola- ja kahvilapalveluilla yhdessä siltojen kanssa muodostetaan Porin jokirantaan yhtenäinen toiminnallinen kokonaisuus. Jokirannat aukioineen tulevat jatkossa olemaan entistä keskeisempi osa Porin julkista ulkoympäristöä. Samalla parannetaan liikkumismahdollisuuksia erityisesti pyöräilijöille ja kävelijöille.

Kaupungissa vierailevalle avautuu joen tuntumaan elämyksellinen ja laadukkaasti rakennettu kaupunkiympäristö, jossa monipuoliset tapahtumat löytävät paikkansa eri vuodenaikoina.

Jokikeskus, toteutusvaiheet

RAKENTAMIS- JA SUUNNITTELUTILANNE

Jokikeskus-hankkeen ensimmäisessä vaiheessa vuosina 2017 ja 2018 peruskorjattiin Etelärannan rantamuri ja uudistettiin oleskelualueet Porin sillalta Polyfonia-teokselle asti. Kunnostettu aukio luo etenkin kesäisin mahdollisuuksia tapahtumajärjestäjille sekä vapaa-ajanviettäjäille maisemallisesti, arkkitehtonisesti ja historiallisesti arvokkaassa ympäristössä.

Jokikeskuksen toisen vaiheen rakentaminen rantamakasiinin itäpäädyssä Taavi-sillalle on parhaillaan käynnissä. Hankkeen urakan hankintapäätös on tehty kesällä 2022, ja työn on määrä valmistua vuoden 2023 aikana. Toisen vaiheen rakennuttamis- ja rakentamiskustannukset ovat noin 6 M€. Liikenne- ja viestintävirasto Traficom on myöntänyt Jokikeskus-hankkeen toiselle vaiheelle "Kävelyn ja pyöräilyn investointiohjelman" valtionavustusta 2 329 000 €.

Rantamakasiinirakennuksen laajennusosan suunnittelu etenee omana hankkeenaan. Tämän esityksen havainnekuvat perustuvat Arkkitehtitoimisto Küttner Ky:n rakennuksesta laatimiin suunnitelmiin syksyllä 2022.

Jokikeskus-hankkeen kolmannen vaiheen suunnittelu Teatterikadusta länteen Raumansillalle on tällä hetkellä ohjelmoitu vuodelle 2024, ja sen toteutusvaihe olisi vuosina 2026 ja 2027.

Jokikeskus-hankkeen kokonaisuuteen ja kaupunkirakenteelliseen kehittämiseen olennaisesti kuuluvia uusia kevyen liikenteen siltoja Etelärannasta Kirjurinluodon kautta Pohjoisrantaan on suunniteltu yleissuunnitelmatarkkuudella.

Jokikeskus, yleissuunnitelma, uudet sillat

Jokikeskuksen toteutusvaiheet 1-2,
ilmakuva Röni-Kuva Oy (Porin kaupunkisuunnittelu)

Havainnekuva Jokikeskuksen 1. ja 2. toteutusvaiheesta, WSP,
ilmakuva: Röni-Kuva Oy 2018 (Porin kaupunkisuunnittelu)

Jokikeskus, toteutusvaihe 2

SUUNNITELMAN SISÄLTÖ

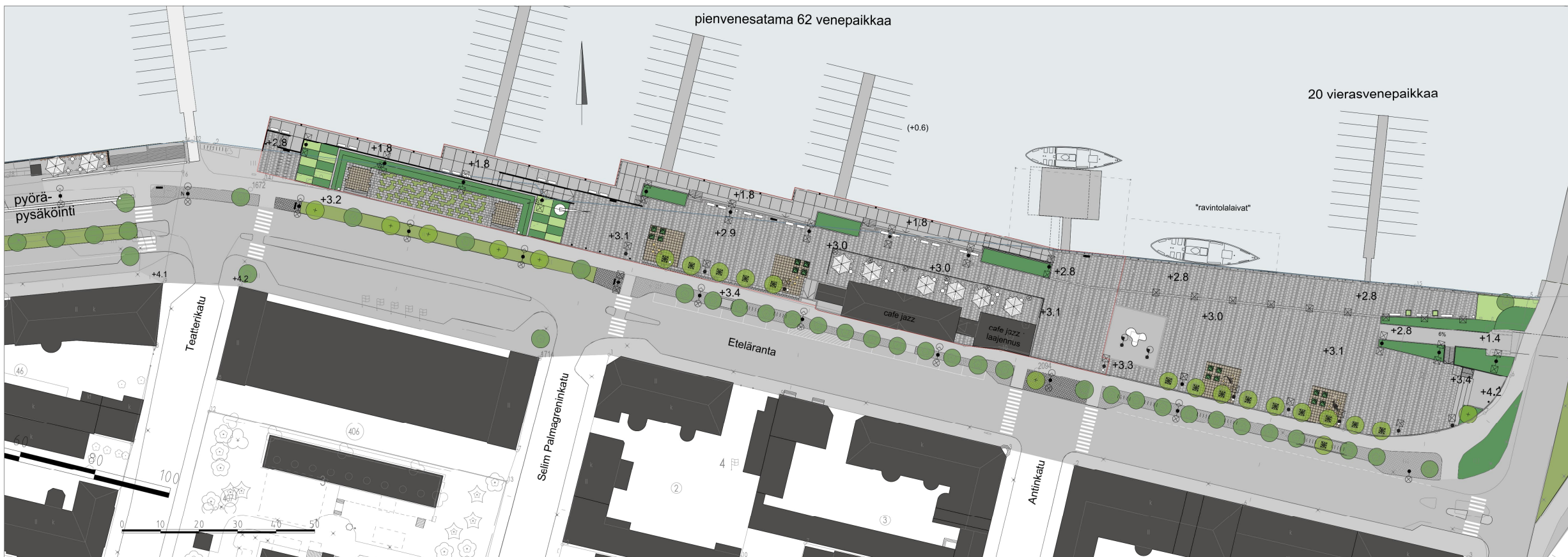
Parhaillaan käynnissä oleva Etelärannan 2. rakentamisvaihe jatkaa ranta-alueen kunnostamista rantamakasiinin ympäristöstä Teatterikadun kohdalle asti. Toinen rakentamisvaihe muistuttaa jo rakennettua osuutta sekä kaupunkikuvallisesti että toiminnallisesti.

Rantamakasiinin länsipuolelle sijoittuu Etelärannan toinen uusi tapahtuma-aukio erilaisten tapahtumien järjestämistä varten. Myös Taidemuseon edustalle on muodostettu aukiomainen, vihreä tila esim. taideinstallaatioiden esittelyyn. Tilarajauksia alueiden välille on luotu puuriveillä ja istuskeluportaila. Yhtenäisen ilmeen ja alueen identiteetin luomiseksi aukion pinnat uusitaan käyttäen kestäväää graniittikiveystä.

Aukiotilojen yhteyteen on sijoitettu useiden penkkien ja penkkiryhmien lisäksi runsaita ruukkuistutuksia lisäämään vihreyttä ja viihtyisyyttä kesäisin. Pyöräpysäköintiä on lisätty Taavi-sillan läheisyyteen, kadun varteen sekä rantamakasiinin läheisyyteen.

Laajin uusi kokonaisuus on kunnostettava rantarakenne laituritasanteineen, joka mahdollistaa entistä monipuolisemman rannan hyödyntämisen mm. venesatamatoimintojen osalta. Uusittu rantarakenne laajentaa tapahtuma-aukiota pinta-alallisesti, leventää alueen kulkuyhteyksiä ja oleskelualueita sekä varmistaa pienvenesataman luontevan sijoittumisen Etelärantaan. Kunnostettu rantamuuri on myös osa Jokikeskuksen tulvasuojelutoimenpiteitä.

Jokikeskus, toteutusvaiheet 1 ja 2, asemapiirros

Jokikeskus, toteutusvaiheen 2 osa-alueita

RANTAMAKASIININ YMPÄRISTÖ

Rantamakasiinin ympäristö on avointa kaupunkitilaa laajenevan kahvilatoiminnan, oleskelun ja erilaisten tapahtumien pitopaikkana. Makasiinin on tarkoitus laajentua asemakaavan mukaisesti uudisosalla. Nykyistä ja uutta kahvilarakennusta yhdistää joelle avautuva terassi. Aukiotilaa on elävöitetty puu- ja pensasistutuksin.

Näyttävä, uusi graniittinen rantamuuri alatasanteineen mahdollistaa monipuolisemman rannan käytön, paremmat kulkuyhteydet sekä pienvenesataman luontevan sijoittumisen Etelärantaan. Jokinäkymää voi ihailla ylätasanteen penkeiltä tai alatasanteen graniittimuurilla istuen.

Nykyinen täydennysistutettava ja uusi lehmuspuurivi rajaavat aukiotilaa katualueesta luoden bulevardimaista tunnelmaa ja vihreää taustaa vastarannan kaupunkinäkymille. Aukiotilan eteläreunassa sijaitsee kaksi pienempää graniittipintaista oleskeluaukiota. Niihin sijoitetaan istuinten lisäksi suurikokoisia ruukkuistutuksia tuomaan vihreyttä ja viihtyisyyttä.

Pyöräpaikat on sijoitettu suunnittelualueen molempiin päihin ja Etelärannan varrelle lähelle uudistuvaa kahvilaterassia. Venesatamien huoltoa palvelee paikan ilmeeseen sovitettu jätekatos.

Aukioiden pinnoitteena on pääasiassa Ylämaan ruskeaa graniittilaatoitusta, joka jatkuu yhtenäisenä Porin sillalta taideaukio Mairelle asti.

Jokikeskus, toteutusvaiheen 2 osa-alueita

TAIDEAUKIO MAIRE

Porin taidemuseon edustalle rakennetaan aukio, joka toimii Etelärantaa elävöittävänä ympäristöteoksena. Tilaa voidaan käyttää tapahtumien kenttänä ja kokoontumispaikkana. Aluetta voidaan myös hyödyntää taidemuseon ulkonäyttelytilana esim. tilapäisten taideperformanssien ja vaihtuvien ulkotaideteosten areenana.

Tila koostuu kahdesta katutilaa alempana sijaitsevasta graniittipintaisesta oleskeluaukiosta istuskelumuureineen. Niiden välissä on graniittilaattaa ja nurmipintaa yhdistelevä tasanne. Taideaukiota reunustavat leikatut pensasaidat ja perennaistutukset. Taideaukion kulmalla on aukion historiasta kertovan, olemassa olevan nosturin uusi sijoituspaikka.

Aukion länsiosa on varattu pyöräpaikoitusta ja kaupunkipyöräasemaa varten.

VALAISTUS

Porin Jokikeskuksen valaistus on suunniteltu noudattaen esteettömän valaistuksen suosituksia valon tasaisuudessa ja voimakkuudessa. Aukio on valaistu käyttäen 1- ja 2-vartisia valaisinpylväitä. Valaisinmallin ajaton muoto sopii historialliseen miljööseen. Rantamakasiinin edustalla olevat koristeelliset valaisinpylväät säilytetään ja kunnostetaan.

ESTEETTÖMYYS

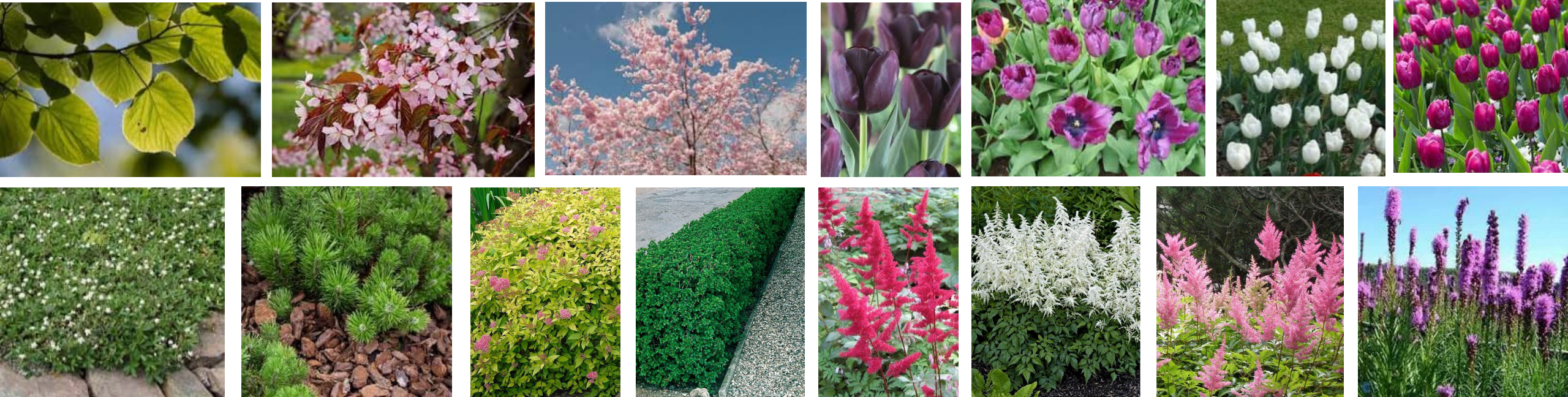
Etelärannan kokonaisuus on suunniteltu esteettömyyden perustason mukaisesti. Lisäksi erityistä huomiota on kiinnitetty helposti saavutettaviin, selkänojallisiin penkkeihin sekä pintamateriaalien osalta kulun ohjaavuuteen sekä sopivan sileään ja yhtenäiseen pinnoitteeseen.

Jokikeskus, toteutusvaiheen 2 osa-alueita

KASVILLISUUS

Suunnittelualueen pääpuulajina säilytetään historialliseen miljööseen sopiva puistolehmus. Ruokkuistutuksissa on matalampia koristekirsikoita. Pensaslajeja ovat ikivihreä kääpiövuorimänty ja valkoisena kukkiva osittain ainavihanta varpumainen grönlanninhanhikki. Muotoon leikattavat pensasaikat taideaukio Mairin reunoilla ovat tiheäkasvuista taikinamarjaa ja keltajapaninangervoa.

Taideaukion laaja havupensas-, perenna- ja sipulikukka-alue erottuu väriloistollaan ja vehreydellään houkutellen kävijöitä luokseen. Keväisinä väripilkkuna toimivat purppuran ja valkoisen sävyissä kukkivat tulppaanit ja kesäisin japaninjaloangervon eri lajikkeet. Sipulikukkia voidaan vaihdella aika-ajoin eri teemojen mukaisesti.

Jokikeskus, toteutusvaiheen 2 osa-alueita

KALUSTEET

Alueen kalusteet ja varusteet ovat valmistuotteita. Ne ovat tyyliltään yksinkertaisia ja ajattomia. Materiaaliltaan kalusteet ovat pääosin harmaaksi maalattua terästä. Penkkejä on kahta mallia, selkänojaton ja selkänojallinen, jossa on käsinojat. Pienillä oleskeluaukioilla käytetään penkkien lisäksi kuutiomaisia yhdenistuttavia graniitti-istuimia. Altakastelujärjestelmällä varustetut istutusruukut ovat harjattua terästä. Pyörätelineinä käytetään runkolukituksen mahdollistavia malleja. Roska-astiat sijoitetaan hajautetusti oleskelualueiden läheisyyteen.

Rannan kaide on hillitty, mahdollisimman läpinäkyvä, lattateräksinen pystypinnakaide. Kaiteen materiaali on harmaaksi maalattua terästä ja käsijohde ruostumatonta terästä. Alatasanteella on paikoitellen laiturin reunaa korostamassa matala kettinkiaita. Veneenkiinnitystä palvelee alatasan reunassa teräksiset laivapollarit. Laitureilla on turvallisuuteen liittyvää pelastusvälineistöä sekä pelastusportaita.

Jokikeskus, toteutusvaiheen 2 osa-alueita

AJONEUVOLIIKENNE

Ajoneuvoliikenne on rajoitettu ranta-aukioalueiden ulkopuolelle, Eteläranta-kadulle. Myös huoltoliikenne on pääasiassa tarkoitus hoitaa Eteläranta-kadulta käsin, rantamakasiinin länsipään kohdalta, jonne osoitetaan pysäköintikaistalta paikka huoltoliikenteelle lastauksen tai lastin purun ajaksi.

Ranta-alueelle on kuitenkin mahdollista ajaa huoltoajoneuvolla rantamakasiinin ja Polyfonia-teoksen välistä. Pienellä ja keskikokoisella kuorma-autolla on mahdollista kääntyä peruuttaen rantamuurin ja rantamakasiinin terassialueen välistä tilaa käyttäen. Henkilöautolla on mahdollista tehdä kyseisellä alueella U-käännös. Pelastusajoneuvoille on varmistettu reitti rantamakasiinin ja rantamuurin välistä, jolloin alueelta voi ajaa ulos Eteläranta-kadulle Selim Palmgrenin kadun kohdalta.

PYÖRÄILY JA JALANKULKU

Nopealle pyöräliikenteelle on varattu tila Eteläranta-kadun varresta. Aukiomaiset ranta-alueet ovat pyöräilyn ja jalankulun sekaliikennealuetta. Porin sillan kohdalla olevalta alikulkutunnelilta on yhteys Eteläranta-kadun reunaan Polyfonia-teoksen ja rantamuurin sekä rantamakasiinin terassialueen välistä. Pyörien ja sähköpotkulautojen nopeuksia on rajoitettu kiinteiden istutusten ja kalusteiden sijoittelulla. Jalankulkijoille on alueella runsaasti levähdyspaikkoja.

Rantamuurin laituritasanne on tarkoitettu hitaampaan liikkumiseen ja oleskeluun veden läheisyydessä. Sinne on esteetön kulku luiskan kautta Charlotta-laivan kohdalta sekä Selim Palmgrenin kadun kohdalta. Lisäksi alatasanteelle voi kulkea portaiden kautta neljästä eri paikasta.

Jokikeskus, toteutusvaiheen 2 osa-alueita

TASAUS JA KUIVATUS

Alueen taseus on suunniteltu tavoitteellisten tulvasuojelutasojen pohjalta siten, että Eteläranta-kadun jalankulku- ja pyöräilyväylä on kauttaaltaan noin tasossa +3,3. Aukioalueet viettävät joelle siten, että laajempien aukioalueiden kaltevuus on maltillinen, jotta alueiden käyttäminen torimaiseen toimintaan esimerkiksi tapahtumien yhteydessä on turvallista ja käytännöllistä. Rantamuurin laituritaso on madallettu muuhun tilaan nähden tukimuurien ja istuintukimuurien avulla.

Alueen hulevedet kerätään ja ohjataan hallitusti jokeen hulevesikaivojen ja hulevesiputkiverkoston kautta. Uusia purkukohtia alueelle ei rakenneta, vaan purussa hyödynnetään kahta olemassa olevaa huleveden purkuputkea. Purkuputket uusitaan niiden tarkennetun mitoituksen sekä rantamuurin uuden sijainnin vuoksi. Rantamuurin laituritaso on kauttaaltaan samassa korkeustasossa, joten sen reunaan tehdään hulevedelle purkautumisuomat jokeen noin 10 m välein muuriin nähden poikittaisten lautapainanteiden avulla.

KUNNALLISTEKNISET PUTKISTOT

Alueelle tehdään kolme uutta teknisen huollon pistettä, joista on mahdollista ottaa tapahtumien aikana vesi ja sähkö sekä purkaa jätevesi. Lisäksi tehdään kaksi uutta vesipostia, joista alueen käyttäjien on mahdollista ottaa vettä kesäisin. Rantamuurille tehdään yksi uusi jätevesi- ja vesijohtoliitospiste venelaiturien käyttäjiä varten.

Jokikeskus, toteutusvaiheen 2 osa-alueita

SILTA, RANTA- JA MUURIRAKENTEET

Rantarakenteet uusitaan toteutusvaiheen 2 koko osuudelta. Rakentamisteknisistä syistä sekä alueen toiminnallisuuden parantamiseksi uusi rantamuri rakennetaan nykyisen rantamuurin pohjoispuolelle. Rantamuri porrastetaan asemakaavan mukaisesti seurailemaan joen virtaussuuntaa.

Teräsbetonirakenteinen rantamuri perustetaan paalulaatan päälle ja muuriin tehdään riittävän tihein välein liikuntasaumarakenne kestävyuden varmistamiseksi. Muuri tehdään joko elementtien ja valetun rakenteen yhdistelmänä tai kokonaan valettuna. Rantamuurin pysty- ja vaakapinnat ovat betonia.

Rantamuri erotetaan aukioalueista matalien tukimuurien, istuskeluportaiden sekä kulkuportaiden avulla. Näiden kaikkien perustus- ja ydinrakenne on teräsbetonia. Matalat tukimuurit verhoillaan pysty- ja yläpinnasta graniittikivillä. Istuskeluportaat ja kulkuportaat tehdään graniittisilla massiivikivillä. Graniittikiven värinä on Ylämaan ruskea.

Kulkuportaat sekä matalat tukimuurit luiskien kohdilla varustetaan käsijohteilla ja kaiteilla. Laituritason suunnanmuutoskohdat varustetaan kettinkiaidoilla optisen ohjauksen vuoksi. Laivojen kiinnitystä varten laituritaso varustetaan säännöllisin välein sijoitettavilla kiinnityspollareilla. Laituritasolle sijoitetaan myös pelastusvälineistöä sekä rantarakenteen pystypinnoille pelastusportaat.

Rakentamisvaiheen 2 rajalle myöhemmin toteutettavat jalankulun ja pyöräilyn vinoköysisillat Kirjurinluodosta joen etelä- ja pohjoisrannoille ovat pituudeltaan kumpikin noin 133 m. Laaditussa siltojen yleissuunnitelmassa niiden hyötyleveys on 5,5 metriä. Sillat ja rantarakenteet on mitoitettu 12 t ajoneuvoille.

Jokikeskus, havainnekuva taideaukion suunnasta.
Kuva, WSP Finland Oy.

Jokikeskus, havainnekuva uudesta laituritasanteesta.
Kuva, WSP Finland Oy.

wsp

wsp **P**

Jokikeskus, havainnekuva rantamakasiinin edustasta.
Kuva, WSP Finland Oy.

Jokikeskus, havainnekuva idän suunnasta.
Kuva, WSP Finland Oy.

wsp

wsp